

Projektbyggeri er populært, men forbrugerbeskyttelsen er svag, mener flere eksperter

Opdag Afrika. Eventyrlige Namibia er ørkenmagi og storslåede oplevelser

Berlingske

GRUNDLAGT 1749
AF E. H. BERLING

BERLINGSKE.DK

Lørdag 18.08.2018 | 4 sektioner | kr. 39,00 | Uge 33 | Nr. 230

Flere flygtninge forlader Danmark igen efter få års ophold

1.576 flygtninge og familiesammenførte til flygtninge forlod Danmark i 2017 – næsten dobbelt så mange som året før. En succes, mener Inger Støjberg (V). De fleste rejser dog ikke hjem, men blot videre.

NYHEDER . 08

TRAFIKSTØJ SKAL NED I KØBENHAVN

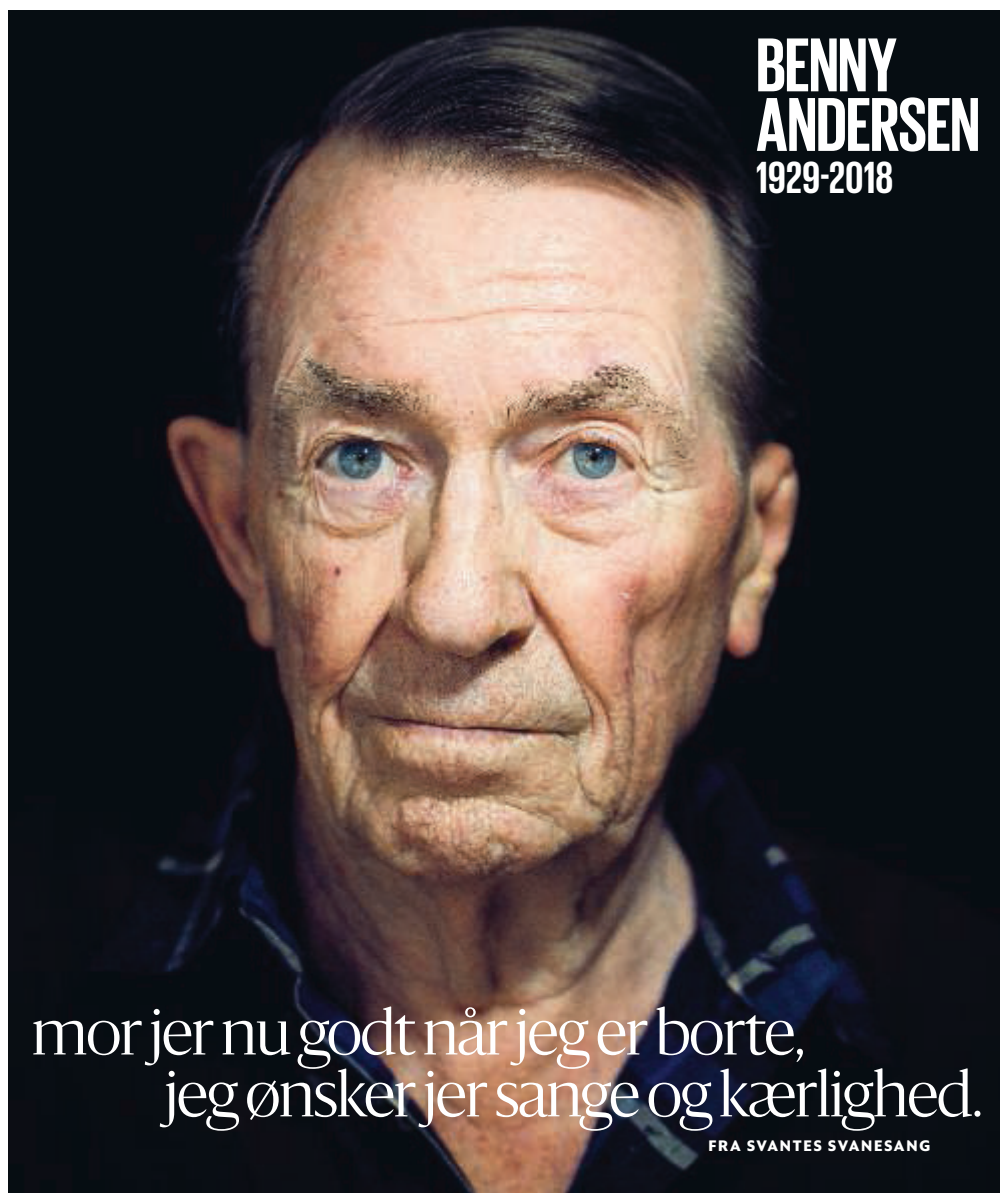
Lavere hastighed, specialasfalt og nye dæk er noget af det, der ifølge ny plan skal dæmpe trafikstøjen i Københavns Kommune.

NYHEDER . 04

MÆRSK-SÆLSKAB GÅR PÅ BØRSEN

Efter flere forgæves forsøg på at sælge Maersk Drilling bliver selskabet nu børsnoteret. Forventet værdi: 30 mia. kroner.

BUSINESS . 04

BENNY ANDERSEN
1929-2018

mor jer nu godt når jeg er borte,
jeg ønsker jer sange og kærlighed.

FRA SVANTES SVANESANG

FOTO: NIKOLAI LINARES / RITZAU SCANPIX

Code Art Fair
30.8–2.9.2018

Code

4 OF ART DAYS OF ART DAYS
Copenhagen

Hørebus.dk

– Vi bringer hørecentret hjem til dig!

✓ GRATIS HØREPRØVE

✓ GRATIS HØREAPPARAT

Besøg www.horebus.dk eller ring 7060 5740

Rejseliv

Ørkenmagi
og storslåede
oplevelser

10

04 **Sverige**
Træd i pedalerne,
og smag på Skåne

08 **Frankrig**
Rundtur i Paris'
nye, hotte kvarter

16 **England**
Brighton, charme
og selvtillid

Andalusien - Kulturel oplevelsesferie

Tag med på kulturel oplevelsesferie til Andalusien i Spanien. Alhambra, som blev bygget af maurerne for 700 år siden, er et af turens kulturelle højdepunkter. Mellem kulturoplevelserne lader vi op med ture ud i den smukke andalusiske natur. Vores base på rejsen er et flot 4-stjernet hotel centralt i Andalusien.

Afrejse fra København, Billund og Aalborg på udvalgte dage fra september til og med november 2018. Husk at oplyse koden **BMSHOP** for at få dette tilbud.

KUN
➔ **7.595,-**

Pris pr. pers. i delt
dobbeltværelse

Se hele programmet på berlingskeshop.dk/andalusien eller kontakt Best Travel på tlf. 70 20 98 99.

Berlingske | Shop

EVENTYRLAND MIDT I DEN MÆGTIGE

Namibia er et forholdsvis nyt rejseland, men ikke desto mindre fantastisk. Landet i Afrika byder på smukke landskaber, farverige stammefolk og exceptionel kør-selv safari. Rejseliv har besøgt landet, der indbyder til eventyr.

Vejene i det sydlige Namibia er primært grusveje som denne omgivet af smukke landskaber. Fotos: Jakob Øster

NIDET ØRKEN

Af Jakob Øster rejseliv@berlingske.dk

Mørket er for længst faldet på, da vi efter en lang dags kørsel ankommer til Hobas campingpladsen i det sydlige Namibia. Med min kæreste er jeg på roadtrip i det Sydlige Afrika, og siden i morges har vi tilbagelagt den godt 850 kilometer lange køretur nordpå fra Cape Town i Sydafrika. Nu er vi trætte. På mange afrikanske campingpladser kan man bo i hytter og uden at have booket overnatning på forhånd satser vi på

at have heldet med os ved ankomst. Men her er hverken hytter eller personale. Kun en græsebom, som vi heldigvis selv kan løfte op, så vores lille udlejningsbil kan passere, og så er her gold afrikansk jord, hvor vi slår vores medbragte telt op. Vores telt, som jeg heldigvis ved en sidste øjebliks indskydelse hjemme i Danmark nogle dage forinden hev ned fra hylden og lod indgå i oppakningen.

Vi har ikke medbragt hverken mad eller kagegrej, vi er udmattede og sultne, og her er ikke en restaurant i miles omkreds. Det eneste vi har er jord, et strømuftag og - ser

man bort fra det svage lys fra de funklende stjerner - mørke. Omkring os står kun ganske få andre opslåede telte på den lille, tørre campingplads.

»Jamen, er det ikke...?«, lyder en stemme fra nabopladsen så pludselig på syngende dansk. Stemmen tilhører en gammel gymnasieveninde. Hun hedder Astrid og arbejder med base i Lusaka i Zambia for en nødhjælpsorganisation og hun er tilfældigvis sammen med sin mand og et par venner taget hertil for at vandre i den nærliggende 'Fish River Canyon'. »Vil I ikke spise med?«

Sossusvlei byder på nogle af verdens største sandklitter.

spørger Astrid og kort efter er vi bænket omkring lejrålet og gnasker fornøjede en velmagende gryderet i os.

Big Daddy og Dead Vlei.

Efter næste morgen at have nydt solopgangen over Afrikas største kløft, kører vi yderligere 550 kilometer nordpå og ind i Sossusvlei's magiske ørkenlandskab. Meget passende for det isolerede og aparte landskab fortæller de lokale os, at stedets navn betyder 'Der du ikke vender tilbage fra'. Her ligger nogle af verdens største sandklitter, og vil man trods stedsnavnet være sikker på at vende tilbage, skal man, hvis man selv vil køre det sidste stykke ind til klitterne, som minimum råde over en firhjuls-trækker. Med udsigten fra toppen af den 325 meter høje klit 'Big Daddy' ud over det bugtende røde landskab ligner det - hvis man ser bort fra de græssende oryx-antiloper - lidt, at vi er landet på månen. Ikke langt derfra ligger Dead Vlei; en udtørret saltsø med døde - nærmest forstenede - akacietræer, der aldrig nedbrydes, fordi der ikke er fugt nok i luften.

Grusveje i hundredekilometervis fører os

Elefanter foran Okaukuejo-lejrens vandhul.

videre nordpå mod landets hovedstad Windhoek. Netop som vi når frem til asfalthovedvejen ind mod storbyen, punkterer vi. I tushøjet skifter vi hurtigt til reservhjulet og sent om aftenen ankommer vi til hovedstaden. »Her bør I ikke køre efter mørkets frembrud« får vi formanende og lidt overraskende at vide, efter vi er nået i sikkerhed bag pigtrådshgnet på vores hyggelige gæstehus. »Og for alt i verden må I ikke gå alene rundt efter mørkets frembrud.

Efter at solen er stået op, virker Windhoek dog meget fredelig, da vi næste dag går rundt og besigtiger byens attraktioner. Forinden har vi på et lokalt værksted for næsten ingen penge fået lappet vores punkterede dæk, så bilen er klar til nye eventyr. På gaden omkring os er

Ung himbakvinde med den karakteristiske gedekindskrone der viser, at hun er gift.

næsten alle ikklædt almindeligt, vestligt tøj, men indimellem ser vi damer gå rundt i farvestrålende kjoler og store spøjse bådformede hatte. De tilhører Herero-stammen, et af Namibias mange stammefolk. En udspringer af Herero-folket er det endnu mere traditionelle

At sidde foran Okaukuejo-lejrens vandhul og betragte dyrelivet føles som at se et dyreprogram i TV.

Himba-folk, som nu residerer i Kaokaland-provinsen i den nordlige del af landet. Et besøg hos dem er næste stop på vores rundrejse.

Besøg i en Himba-landsby

Den Himba-landsby vi besøger, består af jordfarvede, runde hytter, der ligner små bikuber. Otte hytter bygget af mudder, pinde og kolort står i rundkreds om en bålplads. Mændene er hyrder og er normalt i marken, men to af dem arbejder åbenbart hjemme i dag og holder lejrens otte Himba-kvinder med selskab.

Kvinderne laver mad og passer børn. De er nøgne på nær et klæde svøbt om livet og er smurt ind i otjize; en rødbrun blanding af smørfedt, aske og okker, der skulle holde huden skinnende, ung og glat. Håret smører de også ind i samme substans, så det ligner de har dreadlocks lavet af ler. På én gang lugter de af deres hjemmelavede urteparfume, sved, varm jord og smør. Dagligt bruger de timer på at smukkesere sig, og de af kvinderne, der er gift, udsmykker stolte deres hovedbunde med en hjemmelavet gedeskindskrone.

Det eneste ord, himbaerne kan på engelsk, er 'Hello' men til alt held har vi allieret os med den lokale guide Andrea, som kan oversætte. Hun fortæller, at kun yderst få Himba-børn går i skole. Landets arbejdsløshed er så høj, at de alligevel næppe får jobs. Og mødrene vil ikke afgive deres børn af frygt for, at de bliver for normaliserede, og derefter ikke ønsker at vende tilbage til familien og deres traditionelle liv.

Da vi kommer ræsende hjem mod vores lejr, som er lige ved at lukke for natten, ser vi denne leopard lige ved siden af grusvejen.

»Den Himba-landsby vi besøger, består af jordfarvede, runde hytter, der ligner små bikuber. Otte hytter bygget af mudder, pinde og kolort står i rundkreds om en bålplads.«

Hun beretter også at de penge, turister som os betaler for et besøg her i landsbyen, går til mad og til at holde Himba-kvinderne ude af prostitution.

»Alle besøgende opfordres desuden til at hyre en lokal guide,« fortæller Andrea, »Desværre har der nemlig været eksempler på, at uledsagede mandlige turister er kommet tilbage fra et besøg hos Himba-kvinderne helt smurt ind i rødbrunt smørfedt, og det kan man jo tænke lidt over«.

Selfie med verdens hurtigste landdyr

'Gå ikke ind. Ring på klokken' og 'Hold porten lukket' står der på et skilt ved indgangen til Otjitotongwe Gepardfarmen, der også er beliggende i det nordlige Namibia og er turens næste stop. Et tilsyneladende godt råd, for inde bag ved ståltrådslågen spankulerer der såmænd en gepard frit omkring. Farmen, får vi snart efter fortalt, er opstået som følge af, at geparder løb ud af Namibias officielle nationalparker og nedlagde de omkringboende landmænds kvæg. Mange landmænd begyndte derfor at skyde geparderne, indtil gepardfarme som denne blev oprettet. Nu bliver der udloddet dusør for indfangelsen af levende geparder, der altså nu i stedet huserer i store privatejede parker.

En gang om dagen kan besøgende overvære fodringen af de indhegnede, men stadig

Rejseinfo

Transport: Fly fra Kastrup til Windhoek i Namibia koster retur fra DKK 4.500 kr. Billeje koster fra ca DKK 250 pr dag i Namibia for en lille tohjulstruktet bil ved en uges leje. Nogle vælger i stedet at leje en firhjulstrækker, eventuelt én med et telt, der kan opslås på taget. Det er billigere at leje bil i Sydafrika, hvor en bil fås ned til DKK 100 pr dag. Man kan derfor overveje at flyve til Cape Town (retur fra DKK 4.000) og køre til Namibia derfra. Husk at tjekke om bilen må tages med over grænsen og medbringe attest fra udlejningsfirmaet herom.

Ophold: Camping koster typisk 100-150 kroner pr person pr. nat. Hytter inde i nationalparkerne koster typisk omkring 1000 kr. pr nat for et dobbeltværelse. Bed & Breakfast i byerne koster fra DKK 200 for et dobbeltværelse.

Bedste rejsetidspunkt: Det er bedst at besøge Namibia i tørtiden fra maj til oktober. Her kan man også se flest dyr i nationalparker som Etosha, da dyrene søger mod parkens vandhuller. Dagtemperaturer i tørtiden er 20-25 grader, men temperaturen om natten kan falde til ned under 10 grader.

vilde, geparder, der akrobatisk springer op i luften for først at tildrage sig det friske kød, der typisk stammer fra æsler.

Inde på selve gården bor til gengæld tre fuldt udvoksede geparder, der altid er blevet håndfodret og har fået mælk på flaske, så de nu er tamme. Det var en af dem, der vogtede porten, da vi ankom. Og det er selvfølgelig dem, verdens hurtigste landdyr, som stort set hver eneste turist, der nogensinde har været på besøg, skynder sig hen til for at få taget en selfie sammen med.

Eventyrlige Etosha

Vores lange namibiske roadtrip ender i Etosha Nationalparken i nord. På et lille kontor i hovedstaden er det lykkedes os nogle dage forinden at reservere teltovernatninger i et par af de udsigts-camps, som er safariparkens varemærke. Dagene tilbringer vi med kørselv safari med vores lille udlejningsbil og om aftenen kan vi sidde på en bænk ved lejrens projektorplyste vandhuller og se dyrene komme til for at drikke. Det føles lidt ligesom at se et dyreprogram i fjernsynet, men dét vi ser, er vild natur i realitet. Mens solen går ned, kommer horder af antiloper, flokke af elefanter, luntende giraffer og prustende næsehorn ind fra den tørre savanne og hen til Okaukuejo-campens vandhul for at tage sig en tår vand. Da jeg senere på aftenen mødt af indtryk kravler i soveposen i vores lille telt, hører vi det vilde brøl fra en løve. Med endnu ikke knappede bukser,

Antiloper, oryxer, gnuer og zebraer samlet ved Okaukuejo-lejrens vandhul.

»Dagene tilbringer vi med kørselv safari med vores lille udlejningsbil, og om aftenen kan vi sidde på en bænk ved lejrens projektøroplyste vandhuller og se dyrene komme til for at drikke.«

Herero-kvinderne er i modsætning til Himbaerne integrerede og lever i byerne, men de iklæder sig stadig deres traditionelle tøj.

en trøje, der vender forkert og en rift på kinden fra en afrikansk tornebusk, sidder vi kort tid efter igen foran vandhullet. I projektørernes skær er en stor hanløve er i færd med at fortære en lille antilope, den har nedlagt.

Efter nogle dages uovertruffen safari, hvor vi uden af at gøre os de store anstrengelser selv har spottet alle Big 5-dyrene, sætter vi en meget sen eftermiddag kursen mod Halali-campen. Porten ind mod campen lukker ved solnedgang, så vi har travlt og kører i vores forsøg på at nå frem i tide præcis så stærkt, som det er tilladt. Selvfølgelig er det mens vi har aller-mest travlt, at naturen viser sig fra sin mest uforudsigelige side. Snart efter lunter en vild hund nemlig pludselig ud af det høje græs og ud på vejen foran vores bil. Den 'farvede ulv' kaldes dette sjældne og truede rovdyr også pga. dens karakteristiske gule, orange og sorte pletter. Oplyst af den bløde aftensol kigger den på os, mens den krydser vejen, mens jeg febrilsk forsøger at hive mit kamera frem. Desværre er jeg slet ikke hurtig nok og den enlige vilde hund - der ellers typisk ses som en del af en flok - er for længst opslugt af det gule græs, da jeg endelig har udstyret klar.

Der er kun ti minutter til porten lukker for natten, da vi for fuld fart fræser de sidste få hundrede meter af den støvede grusvej mod Halali-campen. »Stop,« råber min kæreste nu, hvor vi ellers næsten er nået frem i tide. Jeg klodser bremsen og dér sidder den. Blot ti meter fra grusvejen halvt skjult bag nogle siv i det varme, gule lys sidder en smuk leopard og kigger direkte og venligt på os. Jeg har været på en del safarier og har set mange leoparder. Men aldrig så tæt på, i så flotte omgivelser og i så flot lys. Vi har kun fem minutter sammen med den. Den gaber og blotter sine tænder og lunter så ind i buskadset.

Fornøjelig udsigt

Bag hegnet udgør Halali den måske bedste safari-camp, jeg nogensinde har overnattet i.

Mændene i Himba-landsbyerne er hyrder og arbejder normalt hele dagen i marken. Ved vores besøg var to af mændene dog hjemme i lejren.

Ikke kun fordi den råder over en svalende svømmepøl, en dejlig restaurant med vildt på menuen og overnatning i alle prisklasser lige fra simpel friluftscamping til luksushytter. Men mest af alt grundet lejrens beliggenhed. Bag sikre hegn kan vi med en kold øl i hånden fra bænke ved det højtliggende udsigtspunkt kigge ned på dyrene,

Hverken levende eller døde. Det er så tørt her ved Dead Vlei, at akacietræerne ikke får fugt nok til at kunne nedbrydes, så de ender deres dage som forstenede træer.

der i solnedgangen i hobetal kommer for at drikke fra vandhullet under os. Især kommer her mange legende elefanter, der kærligt snor deres snabler sammen og sprøjter vand ud over hinanden.

På kun et par uger har vores roadtrip budt på besøg hos sære stammefolk og på nærkontakt med sjældne, vilde dyr. Vi har skuget ud over Afrikas største kløft og ned fra nogle af verdens højeste sandklitter. Efter et par tusinde kilometers kørsel gennem det store land er vi nu nået til turens sidste stop. Vi betragter elefanterne lege på den magiske savanne foran os. Og funderer over, om den behageligt samarbejdsvillige leopard mon stadig lusker rundt derude kun et par hundrede meter fra lejren.

Fem andre oplevelser i Namibia

Fish River Canyon

En meget hård vandrute leder de 85 kilometer fra Hobas til Ai-Ais i bunden af 'fiskeflodskløften'. De fleste vælger kortere dagsture. Det er muligt at svømme i Fish River blandt flodens meget store fisk.

Skeleton Coast

Skeletkyst-nationalparken er kendt for sine mange skibsvrag og utilgængelige kyster. Den sydlige del af parken kan man selv køre ind i,

Solnedgang over grusvej og elmast i det sydlige Namibia.

hvis man røder over en firhjulstrækker. Den nordlige del tillader kun adgang med et lille fly.

Spitzkoppe

Særlige 120 millioner år gamle klippeformationer. De kaldes også Namibias Matterhorn og hovedklippen er et yndet udflygtsmål for klippeklatrere. I gamle dage var det en særdeles svær klippe at bestige grundet placeringen i ørkenen, højden, varmen og afstanden til nærmeste sted, hvor man kunne få vand.

Kolmanskop

Spøgelsesby i det sydlige Namibia. Byen opstod, da der blev fundet diamanter i nærheden, men da minen var tømt, blev byen forladt. Kolmanskop er populær blandt fotografer, da de forladte huse delvist er opslugt af ørkenens sand. Kristian Levings film 'The King is alive' om en gruppe turister, der strander i den namibiske ørken, er optaget her.

Epupa vandfaldene

Epupa betyder 'skum' på Hereroernes sprog. Adgang i den ufremkommelige del af det nordlige Namibia kræver en firhjulstrækker. Til gengæld belønnes man med udsigten til figentræet, baobabtræer, makalani-palmer og farvede klipper, der indrammer vandfaldene.

Fish River Canyon er Afrikas største kløft. Kløften er 160 kilometer lang og floden i bunden af den er Afrikas længste indlandsflod.

Oplev New Zealand fra syd til nord

23 dages rundrejse fra 16. februar til 10. marts 2019

Natur- og kulturoplevelser: Milford Sound, Stewart Island, Mt. Cook, Abel Tasman Nationalpark, Rotorua, vulkaner, maoriekultur, Bay of Islands, Puketi Forest, vandreture, cykeltur, land, by, ophold hos lokal familie og meget mere. Se programmet på rejsogoplevels.dk.

52.800 kr. næsten alt inklusiv. Flybilletter, hoteller, fleste måltider, entreer og 2 danske rejseledere.

rejsogoplevels
fra idé til virkelighed
Medlem af rejsegarantifonden nr. 2911
www.rejsogoplevels.dk

Tag på luksusrejse til et tropisk paradis

Zanzibar

Breezes Beach Club - 7 nætter fra 11.298

Dejligt hotel beliggende i den syd-østlige, mere fredelige del af Zanzibar, direkte til skøn strand. Her bor I i smukke lyse værelser indrettet i Swahili-stil, med stort en-suite badeværelse, terrasse eller balkon og med alle moderne faciliteter på værelset.

Rejsen inkluderer: Fly med Qatar Airways via Doha, skatter og afgifter på fly, transfer t/r lufthavn samt 7 nætter på Breezes Beach Club i standard værelse med halvpension

Rejs 20/10 - 08/12 fra 11.298 • 08/01 - 15/03 fra 14.598
Rejs 16/04 - 30/06 fra 11.798 • 01/07 - 30/09 fra 13.498
Rejs 01/10 - 31/10 2019 fra 14.598

Mauritius

Le Meridien Ile Maurice - 7 nætter fra 11.998

Mauritius er kridhvide strande, fabelagtig snorkling, golf, gourmetmad og spa-behandlinger.

Le Meridien Ile Maurice ligger på Vestkysten, nær det hyggelige Point aux Biches område med cafe-miljø, fantastisk strand og i læ af bjergene.

Flyv til Mauritius fra Kastrup eller Billund med al forplejning inkluderet. Her venter 7 nætters dejlig ferie på i deluxe garden oceanview værelse, med halvpension samt transfers t/r.

Rejs 20/10 - 08/12 fra 12.998 • 05/01 - 28/04 fra kr. 12.998
Rejs 29/04 - 28/07 fra 11.998 • 29/07 - 31/10 fra kr. 12.998

Thailand

Ø-hop i marineparken Chang fra kr. 11.998

Besøg marinernationalparken Chang og oplev lokal gæstfrihed, smukke strande og noget af det mest uberørte Thailand.

Første stop er Koh Chang Paradise. Efter 6 dejlige dage går turen med båd til nabøen Koh Mak.

I bor 3 nætter på det hyggelige Seavana Resort med kun få skridt til vandkanten, hvorefter turen til Koh Kood.

I bor rejsens sidste 3 nætter på Shantaa.

Rejs 01/08 - 20/10 fra 11.998 • 21/10 - 08/12 fra kr. 13.798
Rejs 05/01 - 28/02 fra 14.998 • 01/03 - 30/04 fra 13.998
Rejs 01/05 - 20/06 fra kr. 11.998

Inkl. skatter & afgifter på fly, transfers og morgenmad.

- Vi er et danskejet rejsebureau med mere end 15 års erfaring
- Vi yder personlig service og skræddersyr din rejse efter ønske
- Vi laver gode pakkerejser til de bedste priser
- Vi er naturligvis medlem af rejsegarantifonden nr. 1478

Ring 70 201 208 eller

se flere dejlige rejser på toptours.dk